

ALS IEDEREEN IETS DOET ZIET DE WERELD ER MOOIER UIT!

Groningers en Drenten over
vrijwilligerswerk en buurtparticipatie

Vragenlijst
ingevuld door
2.697
Drenten

Vragenlijst
ingevuld door
2.380
Groningers

Vrijwilligerswerk en buurtparticipatie **IN DRENTHE EN GRONINGEN**

Aanleiding

In de afgelopen jaren is vrijwilligerswerk en buurtparticipatie in Nederland steeds belangrijker geworden, vooral door maatschappelijke veranderingen zoals vergrijzing, individualisering en de toenemende druk op professionele zorg. Het aandeel vrijwilligers is sinds 2012 redelijk stabiel, met een dip in de coronajaren (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2024). Wel is er een verschuiving zichtbaar van langdurig vrijwilligerswerk naar kortdurende en projectmatige inzet (Trends vrijwillige inzet 2024).

Buurtinitiatieven, zoals gezamenlijke moestuinen, energiecoöperaties en buurtpreventieteams, zijn sterk toegenomen. Deze initiatieven versterken de sociale cohesie en zorgen voor meer betrokkenheid van bewoners bij hun wijk. Uit onderzoek van Movisie (2023) blijkt dat buurtparticipatie bijdraagt aan meer onderling vertrouwen en een groter gevoel van veiligheid in de wijk. Ook blijkt dat mensen die actief zijn in de buurt vaak beter in hun vel zitten en minder eenzaamheid ervaren (NIDI en Vrije Universiteit Amsterdam, 2012).

Politiek en gemeenten erkennen steeds vaker het belang van deze burgerinitiatieven en proberen meer samen te werken met bewoners. Toch ervaren inwoners soms belemmeringen door bureaucratie of gebrek aan ondersteuning. Het Nationaal Vrijwilligersonderzoek 2024 toont aan dat waardering en goede begeleiding cruciaal zijn om vrijwilligers gemotiveerd te houden.

Het ondersteunen en versterken van vrijwilligers en bewonersinitiatieven zijn doelen waar zowel de provincie Drenthe (Sociale Agenda 2024-2029) als de provincie Groningen (Sociale Agenda Nij Begun) de komende jaren op inzetten.

Trendbureau Drenthe en Sociaal Planbureau Groningen hebben in februari 2025 aan hun burgerpanels gevraagd op welke manieren zij actief zijn in de samenleving. In totaal hebben 2.697 Drenten en 2.380 Groningers een vragenlijst ingevuld. Beide onderzoeksbureaus deden in februari 2023 voor de eerste keer onderzoek naar vrijwilligerswerk en buurtparticipatie.

Doel

We willen inzicht krijgen in waarom Drenten en Groningers zich wel of niet inzetten voor vrijwilligerswerk of buurtactiviteiten en wat hun ervaringen hierbij zijn. De resultaten zijn van belang voor overheden en (vrijwilligers)organisaties om inhoud en vorm te geven aan beleid en uitvoering.

Hoofdvragen

- Hoeveel inwoners uit Drenthe en Groningen doen vrijwilligerswerk?
- Waarom doen inwoners vrijwilligerswerk en wat zijn daarbij belangrijke voorwaarden?
- Hoe tevreden, verbonden en gewaardeerd voelen vrijwilligers zich?
- Welke behoefte hebben vrijwilligers als het gaat om informatie, kennis en kunde?
- Wat zijn redenen om geen vrijwilligerswerk te doen of daarmee te stoppen?
- Wanneer zouden inwoners wel (weer) vrijwilligerswerk willen doen?
- Hoe actief zijn inwoners in de eigen buurt?

Belangrijkste inzichten

- In februari 2025 geeft 54% van de Drenten en 45% van de Groningers aan het afgelopen jaar vrijwilligerswerk te hebben gedaan.
- (Meer dan) de helft van de inwoners doet vrijwilligerswerk omdat zij zich verbonden voelen met het doel van de organisatie, het werk leuk vinden en zo iets kunnen doen voor de samenleving.
- Driekwart van de vrijwilligers geeft aan het belangrijk te vinden dat het werk voldoening geeft en ongeveer de helft vindt het een voorwaarde dat de organisatie goed op orde is.
- Ruim een derde van de vrijwilligers in Groningen en Drenthe loopt namelijk wel eens tegen problemen aan bij hun vrijwilligerswerk. Dan gaat het vooral om een terugloop van het (jeugd)ledenaantal (13 tot 16%), en dat het werk meer tijd kost dan de vrijwilliger wil (9 tot 11%).
- Bijna alle vrijwilligers voelen zich gewaardeerd, verbonden en tevreden met de organisatie waar zij hun vrijwilligerswerk doen.
- Ongeveer een kwart noemt niet gebonden te willen zijn aan vaste taken en daarom geen vrijwilligerswerk te doen. Een derde van de inwoners noemt een gebrek aan vrije tijd als belangrijkste reden. De tijd die het vrijwilligerswerk vraagt is naast het feit dat gezondheid en leeftijd een rol gaan spelen ook de meest genoemde reden om ermee te stoppen.
- Een op de 3 Drenten en Groningers die op dit moment geen vrijwilligerswerk doen, zou dat in de toekomst wel (weer) willen doen. Bijna de helft van hen geeft aan dat zij dan wel meer vrije tijd moeten hebben of het werk incidenteel moeten kunnen doen. Eén op de vijf zou willen weten wat het aanbod aan vrijwilligerswerk is.
- 55% van de Drenten en 47% van de Groningers is op een of andere manier actief in de eigen buurt.

Aanbevelingen

- **Benut meer potentieel door het aanbieden van microvrijwilligerswerk**
Een grote groep inwoners geeft aan niet gebonden te willen zijn aan vast vrijwilligerswerk, maar liever incidenteel of kortere klussen te willen uitvoeren. Het past bij de drukke levensstijl van veel mensen en biedt een flexibele manier om betrokken te raken zonder langdurige verplichtingen. Dit vormt een uitdaging voor veel maatschappelijke organisaties. Taken die een langdurige inzet of gespecialiseerde vaardigheden vereisen zijn vaak minder geschikt. Kijk vooral naar wat je wél kunt flexibiliseren of klein maken als het gaat om taken, tijden, of locatie van het vrijwilligerswerk (zie ook de Tip Guide van NLvoorelkaar, Vrijwillige inzet trends 2024).
- **Bind meer jongeren door duidelijkheid en flexibiliteit in je activiteiten en bijbehorende communicatie**
Jongeren vinden een duidelijke tijdsinvestering, kunnen kiezen (groot aanbod) en flexibiliteit over het moment van hun inzet heel belangrijk in hun keuze voor vrijwilligerswerk.
- **Maak duidelijk wat voor vrijwilligerswerk binnen jouw organisatie gedaan kan worden. Zet verschillende communicatiekanalen hiervoor in.**
Een op de vijf inwoners die geen vrijwilligerswerk verricht geeft aan niet te weten wat er allemaal aan vrijwilligerswerk beschikbaar is. Iets minder dan een op de tien zou bij het zoeken hiernaar wel hulp willen krijgen. Zet verschillende communicatiekanalen in om duidelijk te maken welke activiteiten binnen jouw organisaties gedaan kunnen worden. Van Instagram tot LinkedIn en van posters en websites tot lokale kranten, afhankelijk van je doelgroep.

Vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is het onbetaalde werk dat vrijwilligers verrichten in georganiseerd verband, dus voor stichtingen, verenigingen en maatschappelijke organisaties. We hebben gevraagd hoeveel Drenten en Groningers vrijwilligerswerk verrichten, welke ervaringen ze hiermee hebben en waarom ze actief zijn. Ook vroegen we hoe inwoners denken over (inzet van) vrijwilligers in de toekomst.

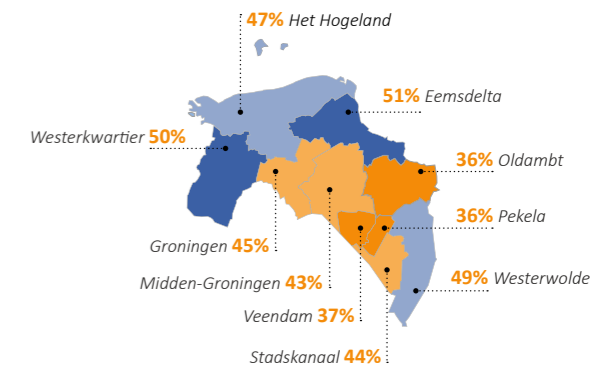
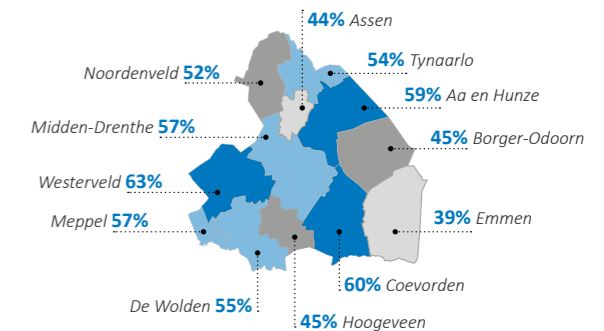
54% van de Drenten en 45% van de Groningers is op dit moment vrijwilliger. In 2023 was het aandeel nagenoeg gelijk: 54% in Drenthe en 47% in Groningen.

In een onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS, 2024) gaf in Nederland 49% van de inwoners van 15 jaar en ouder aan in 2023 vrijwilliger te zijn (geweest). Bijna evenveel als in 2016. Sinds dat jaar daalde het aandeel vrijwilligers, met een dieptepunt in 2021 (corona).

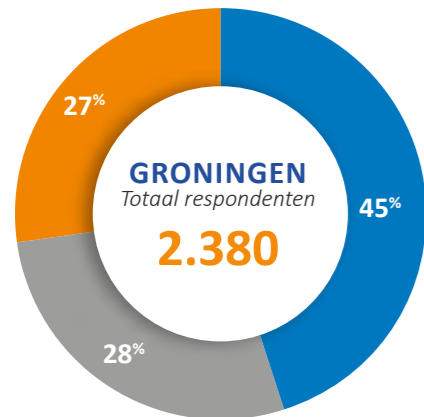
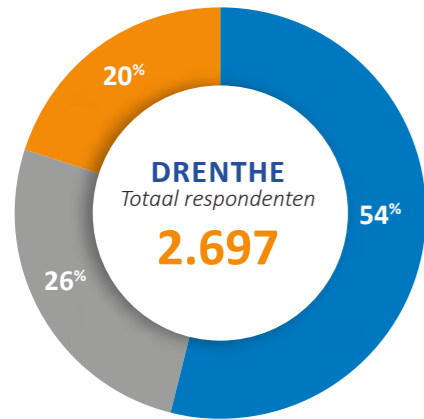
Zo'n 70% van de Drentse en Groningse vrijwilligers doet een paar keer per week tot een paar keer per maand vrijwilligerswerk. Ongeveer 5% doet dit op dagelijkse basis, het gaat dan in de meeste gevallen om 1 tot 3 uur per dag. En 17% is een tot een paar keer per jaar als vrijwilliger actief.

Circa 40% van de vrijwilligers doet dit werk langer dan 10 jaar. Twee op de drie vrijwilligers doet het werk binnen een straal van 5 kilometer van hun huis.

Aandeel Drenten en Groningers dat in de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk heeft gedaan, per gemeente

Aandeel inwoners dat nu, ooit of nooit vrijwilliger is geweest

- Is nu vrijwilliger
- Was ooit vrijwilliger
- Is nooit vrijwilliger geweest

Belangrijkste redenen om vrijwilligerswerk te doen

■ Drenthe ■ Groningen

46% van de Drenten en 55% van de Groningers heeft het afgelopen jaar geen vrijwilligerswerk gedaan. Ongeveer 1 op de 3 van hen overweegt wel om dit in de toekomst (weer) te doen. We zien hierbij verschillen tussen inwoners die ooit en inwoners die nooit vrijwilligerswerk hebben gedaan.

In Drenthe en Groningen overweegt zo'n 40% van de inwoners die ooit vrijwilligerswerk hebben verricht om dit in de toekomst weer te doen. Onder inwoners die nog nooit vrijwilligerswerk gedaan hebben is die bereidheid lager: 31% van deze Drenten en 22% van deze Groningers denkt er weleens aan.

Redenen om vrijwilliger te zijn

Meer dan de helft doet vrijwilligerswerk uit ideologische overwegingen: het doel van de organisatie spreekt aan en men kan iets doen voor anderen/de samenleving. Daarnaast vindt bijna 60% het gewoon leuk werk en meer dan 30% een zinvolle tijdsbesteding. De sociale contacten die het oplevert motiveert 40% eveneens om vrijwilligerswerk te doen.

■ Drenthe

"Als iedereen wat doet ziet de wereld er mooier uit. Contacten met iedereen uit het dorp, jong en oud. Met elkaar zorgen dat iets goed draait."

"Zonder vrijwilligers bij een vereniging kan deze niet bestaan of wordt het onbetaalbaar voor leden."

■ Groningen

"Het hoort er bij als je op een klein dorp woont."

Wat vinden vrijwilligers het leukst aan het werk dat ze doen?

We vroegen inwoners ook wat zij het leukst vinden aan hun vrijwilligerswerk:

Drenthe

“Dat het compleet wat anders is dan mijn werk.”

“Enkele van mijn beste vrienden heb ik ontmoet via mijn vrijwilligerswerk.”

“Werken met jongeren waar ik normaal niet zoveel mee in aanraking kom. Het gevoel nog in de maatschappij mee te draaien (na mijn pensionering).”

“Zinvol bezig zijn, de wereld beter en mooier maken.”

Groningen

“Dat de aangeboden diensten door mij een glimlach oplevert.”

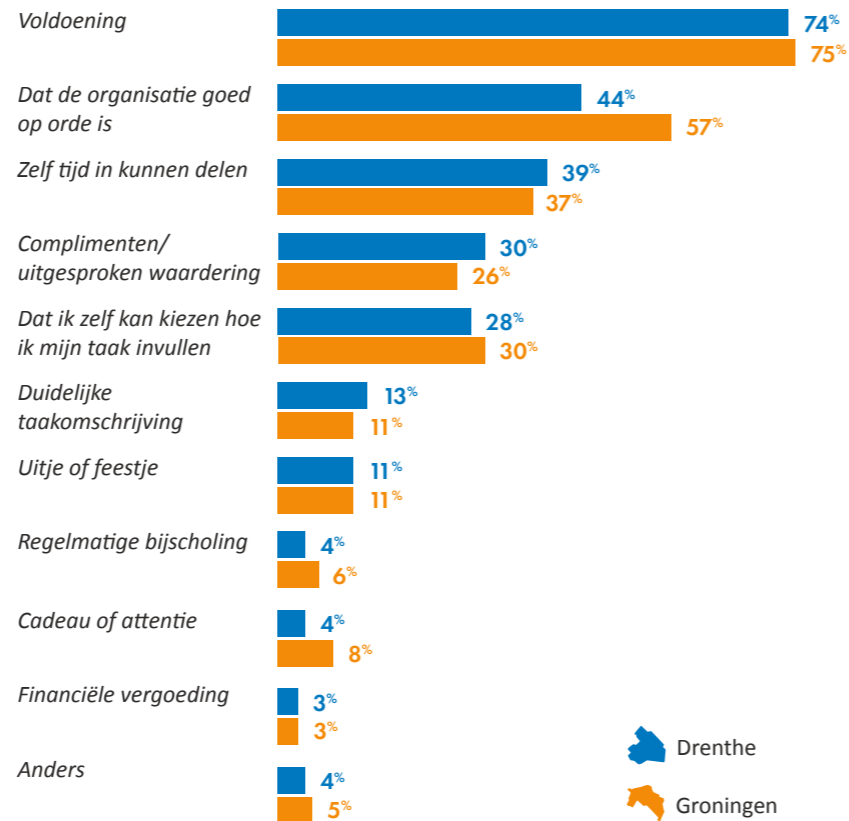
“Dat je bij vrijwilligerswerk kunt kiezen wat je leuk vindt.”

“Het is interessant, brengt me op plekken waar ik anders niet zou komen, brengt contacten die ik anders niet zou hebben, verruimt mijn horizon.”

Belangrijke voorwaarden binnen het vrijwilligerswerk

Groningers en Drenten vinden dezelfde voorwaarden binnen vrijwilligerswerk belangrijk. Dan hebben we het vooral over de voldoening die het werk geeft en dat de organisatie goed op orde is. Daarna vinden vrijwilligers flexibiliteit qua tijdsindeling en taakinvolving en uitgesproken waardering of complimenten voor hun werk belangrijk. Attenties of een financiële vergoeding worden veel minder vaak genoemd.

Belangrijke voorwaarden binnen het vrijwilligerswerk

 Drenthe
 Groningen

Wat vinden vrijwilligers het minst leukst aan het werk dat ze doen?

We vroegen inwoners ook wat zij het minst leuk vinden aan hun vrijwilligerswerk:

Drenthe

“De bureaucratie die je als bestuurder tegen komt, de wetten en regels waar je aan moet voldoen, de starheid waarmee deze gehanteerd worden, en de risico's die je loopt.”

“Het moet goed georganiseerd worden en goed gecommuniceerd met elkaar. Als je niet weet, waar je collega mee bezig is en/of het wel goed komt, vind ik dat frustrerend.”

“Mensen die gebaat zijn bij de vrijwilligers, maar weinig dankbaarheid tonen voor de vrijwillige inzet.”

“Vrijwillig is niet vrijblijvend! Er wordt op je gerekend, dus bij ziekte of andere redenen moet je wel voor vervanging zorg dragen.”

Groningen

“Dat er te weinig bestuurlijk capaciteit en kunde aanwezig is.”

“Gebrek aan voldoende vrijwilligers. Lastig het rooster rond te krijgen.”

“Gezeur en ondankbaarheid van de leden. Helaas een maatschappelijke ontwikkeling.”

Drenthe

“Vroeger was voldoening mijn belangrijkste reden om dit werk te doen, nu is het plichtsgevoel.”

“Collecteren wordt steeds onpersoonlijker, bus krijg je via de post en gaat retour via de post. Collecteren voelt door alle camera’s bij de deur niet prettig, steeds meer mensen doen de deur niet meer open.”

“Te weinig vrijwilligers. Betaald werk wordt vervangen door vrijwilligers.”

Groningen

“Subsidieverstrekking eisen steeds professionelere organisatiestructuur, zoals kvk inschrijving. Gemeente doet steeds moeilijker met vergunning. Andere bestuursleden willen niet meer vanwege angst voor niet verzekerd zijn (evenementsverzekering, bestuursaansprakelijkheid).”

“Bezuinigingen leiden er vaak toe dat de werkzaamheden minder goed kunnen worden gedaan dan wenselijk!”

“Het is moeilijk bestuursleden te vinden.”

Vrijwilligers behouden

Het is voor organisaties en verenigingen niet alleen belangrijk vrijwilligers te vinden, maar ook om ze te binden en te behouden. Het is dan ook niet alleen goed om te weten waar vrijwilligers tegenaan lopen, maar ook hoe tevreden verbonden en gewaardeerd zij zich voelen.

Ruim een derde van de vrijwilligers in Groningen en Drenthe loopt namelijk wel eens tegen problemen aan bij hun vrijwilligerswerk. De twee belangrijkste zaken zijn: terugloop van (jeugd)ledenaantal (13 tot 16%), en dat het werk meer tijd kost dan de vrijwilliger wil (9 tot 11%).

Bijna alle vrijwilligers voelen zich gewaardeerd, verbonden en tevreden met de organisatie waar zij hun vrijwilligerswerk doen. Hoewel 9 op de 10 vrijwilligers aangeeft voldoende te weten en te kunnen om het vrijwilligerswerk uit te voeren, heeft iets meer dan 1 op de 10 behoefte aan meer kennis en vaardigheden. En evenveel vrijwilligers (zo’n 12%) geeft aan het werk lastig te vinden door wet- en regelgeving

Hoe tevreden, verbonden en gewaardeerd voelen vrijwilligers zich?

% (helemaal) mee eens

Ik ben tevreden over de inhoud (taken) van mijn vrijwilligerswerk

Ik ben tevreden over hoe mijn vrijwilligerswerk is georganiseerd

Ik word voldoende gewaardeerd voor het vrijwilligerswerk dat ik doe

Ik voel me verbonden met de organisatie waar ik vrijwilligerswerk voor doe

Drenthe

Groningen

Welke behoefte hebben vrijwilligers als het gaat om informatie, kennis en kunde?

Ik ben voldoende ingewerkt toen ik met mijn vrijwilligerswerk begon

Mijn kennis wordt op peil gehouden door bijscholing en cursussen

Ik krijg voldoende informatie om mijn werk goed uit te kunnen voeren

Ik heb voldoende kennis en kunde om dit vrijwilligerswerk uit te voeren

Ik heb behoefte aan meer kennis en kunde om mijn vrijwilligerswerk te kunnen doen

Ik vind mijn vrijwilligerswerk lastig door wet- en regelgeving

Drenthe

“Ik ben nog niet iets tegengekomen wat ik zou willen of het is leuk maar er wordt meer inzet verwacht dan ik kan bieden.”

“Een hoop vrijwilligerswerk is verdrongen arbeid. Gevolg van bezuinigingen en slecht overheidsbeleid.”

Groningen

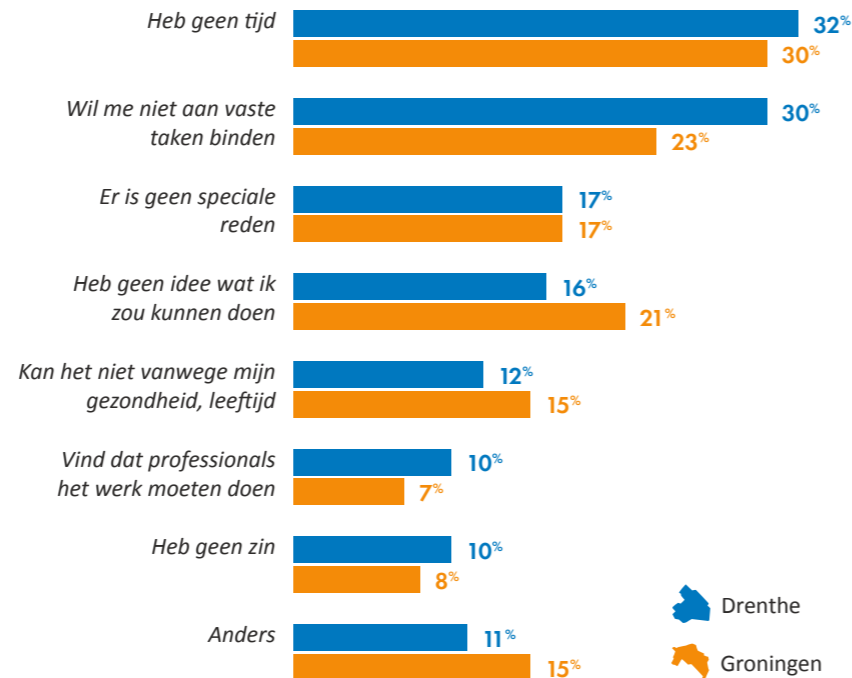
“Ik ben heel lang mantelzorger geweest, nu even tijd voor mijzelf.”

“Ik geniet van mijn vrije tijd (gepensioneerd) en wil me niet vastleggen.”

Redenen om (nog) geen vrijwilligerswerk te hebben gedaan

De meest genoemde redenen om geen vrijwilligerswerk te doen zijn een gebrek aan vrije tijd en het niet gebonden willen zijn aan vaste taken. Voor 17% is er geen speciale reden en een (kleine) 10% heeft geen idee wat ze zouden kunnen doen. Dit is een groep die zich wellicht wel als vrijwilliger zou willen inzetten. Meer bekendheid over mogelijkheden om vrijwilligerswerk te doen kan hierbij helpen. Dat geldt ook voor het werven van vrijwilligers buiten de ‘eigen’ (leden)kring.

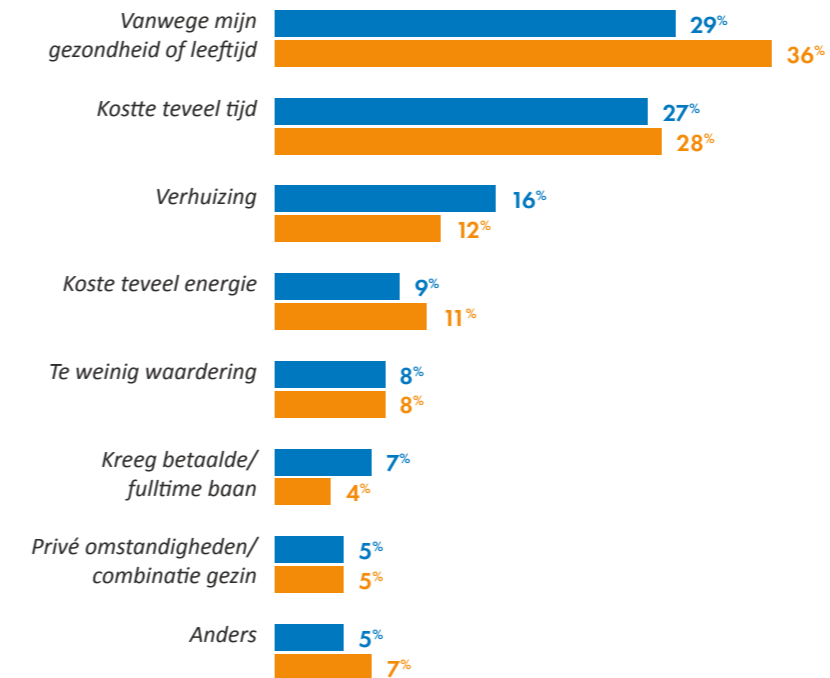
Belangrijkste redenen om geen vrijwilligerswerk te doen

Redenen waarom men is gestopt met vrijwilligerswerk

De tijd die het werk vraagt is voor een op de vijf vrijwilligers een reden om hiermee te stoppen. De meest genoemde redenen, in één op de drie gevallen, zijn gerelateerd aan gezondheidsproblemen of leeftijd.

Belangrijkste redenen om te stoppen met vrijwilligerswerk

Drenthe

“De combinatie met werk en gezin ging niet meer samen met de vrijwillige werkzaamheden.”

“Na 25 jaar vond ik het genoeg en de vrije tijd eindelijk eens voor mijzelf te gebruiken.”

“In combinatie met mantelzorg was het niet te doen.”

Groningen

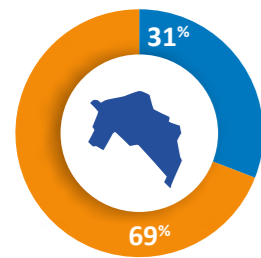
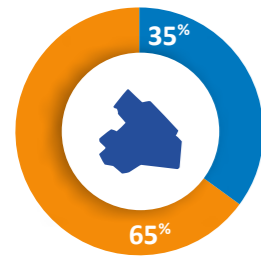
“Het werd tijd voor een frisse wind, dus nieuwe penningmeester.”

“Mijn tijd in het bestuur zat er op, er staat 6 jaar voor en ik heb het 8 jaar gedaan.”

“Als ik tegen iets aanloop dat leuk genoeg is om er mijn tijd aan te besteden.”

“Als ik er een beetje vertrouwen in heb dat het een positieve ervaring gaat zijn. Duidelijke communicatie, duidelijke rol, niet het gevoel dat je andermans rommel mag opruimen...”

Overweegt u* wel eens om (weer) vrijwilligerswerk te gaan doen?

■ Ja
■ Nee

*gevraagd aan inwoners die het afgelopen jaar geen vrijwilligerswerk hebben gedaan

Overwegingen om in de toekomst weer vrijwilligerswerk te doen

Een op de drie Drenten en Groningers die op dit moment geen vrijwilligerswerk doen, overweegt wel om dat (weer) te gaan doen.

Het kan daarbij helpen als inwoners weten wat het aanbod aan vrijwilligerswerk is. Bijna de helft van de Drenten en Groningers geeft aan dat het voor hen belangrijk is dat zij het werk incidenteel kunnen doen. Ook motiveert het een op de vijf als zij met het vrijwilligerswerk kunnen bijdragen aan hun directe leefomgeving.

Redenen om in de toekomst vrijwilligerswerk te willen gaan doen

■ Drenthe
■ Groningen

*gevraagd aan inwoners die overwogen om (weer) vrijwilligerswerk te doen

Wat vinden Vrijwilligersorganisaties zelf?

In de provincie Drenthe werkt CMO STAMM samen met Vrijwilligers Drenthe, Biblionet Drenthe, BOKD, IVN, Stichting Kunst & Cultuur, SportDrenthe en Zorgbelang Drenthe onder de noemer Vrijwilligers Drenthe. In de provincie Groningen werken de volgende organisaties samen op dit thema: Vrijwilligers Groningen, Groninger Dorpen, Huis voor de Sport Groningen, CultuurLoket, Landschapsbeheer Groningen en CMO STAMM.

Naast de peiling over vrijwilligerswerk onder het Drents Panel en Groninger Panel is er in februari 2025 vanuit de verschillende samenwerkingspartners ook een behoeftepeiling gedaan onder vrijwilligersorganisaties.

Een meerderheid van deze organisaties zegt momenteel op zoek te zijn naar nieuwe vrijwilligers, maar deze moeilijk te kunnen vinden. Mensen gericht benaderen en mond tot mond reclame zijn de meest gebruikte wervingsmethoden. Organisaties noemen vooral tijdgebrek en het niet gebonden willen zijn aan verplichtingen waarom inwoners niet aan vrijwilligerswerk beginnen. De organisaties zien vrijwilligers vooral stoppen door tijdsgebrek, persoonlijke omstandigheden, het bereiken van een bepaalde leeftijd en om gezondheidsredenen.

De meeste organisaties geven aan zelf voldoende in staat te zijn om waardering te tonen aan vrijwilligers. Wel is er behoefte aan leuke en originele waarderingsvormen. Ook op het gebied van het vinden en binden van vrijwilligers, fondsenwerving, bestuurstaken en wet- en regelgeving is meer expertise welkom.

Tot slot zijn de drie belangrijkste uitdagingen voor verenigingen en organisaties: het werven van bestuursleden, het binden van jongeren en het vinden van nieuwe vrijwilligers.

Actief in eigen buurt

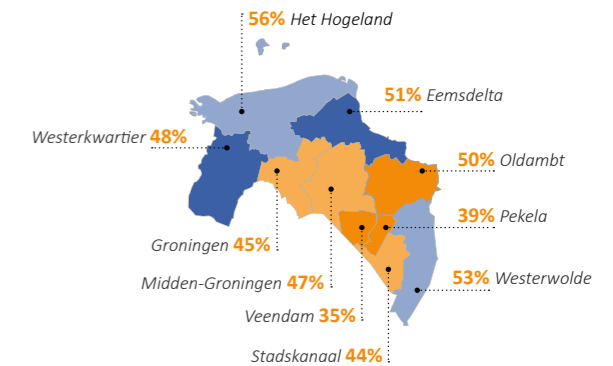
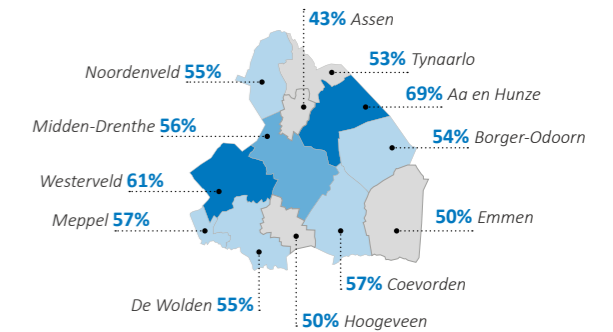
Buurtparticipatie gaat om de maatschappelijke inzet in de eigen wijk of leefomgeving. Een manier van participeren in de samenleving die veelal buiten organisaties om vorm krijgt. Voorbeelden zijn het samen onderhouden van een buurtmoestuin of organiseren van een buurtborrel. Maar ook het helpen van buurtgenoten met bijvoorbeeld klusjes of boodschappen doen. Ook hier zijn we nagegaan hoe actief Drenten en Groningers zijn, welke activiteiten ze ondernemen en waarom ze participeren in de buurt of juist hiervan af zien.

55% van de Drenten en 47% van de Groningers is op een of andere manier actief in de eigen buurt.

Het gaat dan vooral om vrijwilligerswerk dat men in de eigen buurt doet bijvoorbeeld als lid van een buurtvereniging. Maar ook geven veel Drenten en Groningers invulling aan het begrip noaberschap door buurtgenoten te helpen met bijvoorbeeld klusjes.

55% van de Drenten en 47% van de Groningers is actief in de eigen buurt

Aandeel Drenten en Groningers dat actief is in de eigen buurt, per gemeente

Op welke gebieden bent u actief in uw buurt?

Ik ben niet actief in de eigen buurt

Met het vrijwilligerswerk dat ik eerder in deze enquête heb ingevuld

Ik help mijn buurtgenoten zo nu en dan met klusjes, formulieren of vervoer

Ik ruim regelmatig zwerfvuil op

Ik doe (samen met buurtgenoten) het groenonderhoud rond onze woningen

Ik heb (samen met buurtgenoten) een buurt(moes)tuin

Anders

Er is in de meeste gevallen niet een speciale reden waarom inwoners niet actief zijn in de eigen buurt. Tijdsgebrek, gezondheid en leeftijd en niet weten wat te kunnen doen worden daarna het meest genoemd.

Waarom inwoners niet (meer) actief zijn in de eigen buurt

Er is geen speciale reden

Ik heb geen tijd

Ik kan het niet vanwege mijn gezondheid

Ik zou niet weten waar ik me voor zou kunnen inzetten

Ik voel me niet verbonden met de buurt

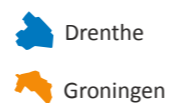
Ik heb geen zin

Ik voel me te oud

Anders

Literatuurlijst

Arends, J. (2024). Sociale samenhang en welzijn 2023. Centraal Bureau voor de Statistiek, 2023.

Via: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2024/17/vrijwilligerswerk-in-2023-terug-op-niveau-van-voor-corona>

Behoeftetepeiling vrijwilligersorganisaties Drenthe (2025). Uitkomsten behoeftetepeiling.

Via: https://cmostamm.nl/wp-content/uploads/2025/06/Vrijwilligers_Drenthe_Behoeftetepeiling_Factsheet_Digitaal.pdf

Behoeftetepeiling vrijwilligersorganisaties Groningen (2025). Resultaten behoeftetepeiling.

Via: <https://cmostamm.nl/wp-content/uploads/2025/05/Op-een-pagina-factsheet-2025.pdf>

NL voor elkaar (2024). Trends vrijwillige inzet 2024.

Via: <https://zakelijk.nlvoorelkaar.nl/10004-e-book-trends-vrijwillige-inzet-2024/>

Schoenmakers, E., Van Tilburg, T., Fokkema, T. (2012). Zeven activiteiten ter bestrijding van eenzaamheid: Bereik en tevredenheid van deelnemers. Vrije Universiteit Amsterdam.

Sociale Agenda 2024-2029, Provincie Drenthe.

Via: <https://socialeagenda.drenthe.nl/>

Sociale Agenda Nij Begun.

Via: <https://www.nijbegun.nl/themas/sociaal/>

Van Arum, S., Van den Bosch, A., Dermaux, J., De Vries, S., Van Xante, H. (2023). Collectief, samen aan de slag in buurten en wijken. Movisie.

Colofon

Onderzoeker/auteur

Imke Oosting

In samenwerking met adviseurs

Marika Broekema

Annemieke Potze

Vormgeving

Sandra Jonge Poerink

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door de provincies Drenthe en Groningen

 sociaal
planbureau
 groningen

 trend
bureau
drenthe

van inzicht naar impact.